

Список використаних джерел:

1. URL: <https://www.cgma.org/content/dam/cgma/resources/reports/downloadabledocuments/global-management-accounting-principles.pdf>
2. Managerial Accounting Principles Help Decision Making – Pacific Crest Group (pcg-services.com)
URL: <https://www.cgma.org/resources/reports/globalmanagementaccountingprinciples/about-the-principles.html#?tab-1=3>

УДК 657.92

**ОРГАНІЗАЦІЯ ВІЙСЬКОВОГО ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВІ: НОВІ
ПОСТУЛАТИ ДЛЯ КАДРОВОЇ СЛУЖБИ****Юрченко О.А.,***к. е. н., доцент**кафедри обліку, аудиту та оподаткування**Національна академія статистики, обліку та аудиту,**м. Київ*

Питання ведення військового обліку було і залишається актуальним для будь-якого вітчизняного та іноземного суб'єкта господарювання, який веде свій бізнес в Україні. На фоні військової агресії Росії проти України, яка існує останні 8 років, роботодавці зобов'язані вести облік працівників, які належать до категорії призовників чи військовозобов'язаних, а також систематично інформувати про їх прийняття на роботу, або звільнення органи місцевого військового управління.

Обов'язок будь-якого підприємства, незалежно від підпорядкованості та форми власності, вести військовий облік, тобто персональний облік працівників – призовників і військовозобов'язаних у відповідності до Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу" [2] та Порядку організації та ведення військового обліку призовників і військовозобов'язаних [3].

Військовий облік ведеться на підставі паспорта громадянина України та військово-облікових документів:

- посвідчення про приписку до призовної дільниці – для призовників;
- військовий квиток або тимчасове посвідчення – для військовозобов'язаних.

Військовому обліку на підприємстві підлягають: призовники (особи віком від 18 до 27 років, які приписані до призовних дільниць); військовозобов'язані (особи, які перебувають у запасі для комплектування Збройних сил України та інших військових формувань на особливий період, а також для виконання робіт із забезпечення оборони держави). А з 01 грудня 2021 року до військової служби також будуть призвані жінки професій, споріднених відповідним військово-обліковим спеціальностям і придатні для проходження військової служби за станом здоров'я і віком [4].

Зміни у частині військового обліку тепер стосуються і жінок, які можуть бути призвані на військову службу або залучені для виконання робіт із забезпечення оборони держави тільки у військовий час. У мирний же час жінки можуть бути прийняті на військову службу в добровільному порядку (за контрактом).

Облік військовозобов'язаних за призначенням можна умовно поділити на:

- 1) спеціальний, на якому перебувають військовозобов'язані, заброньовані за органами державної влади, місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями на період мобілізації та воєнний час;
- 2) загальний, якому підлягають інші військовозобов'язані.

Керівники підприємств, установ, організацій незалежно від підпорядкованості та форми власності зобов'язані організувати ведення персонального військового обліку працюючих на підприємстві призовників і військовозобов'язаних. Для належної організації ведення військового обліку керівник підприємства повинен призначити відповідальну за це особу (осіб), виходячи із чисельності працюючих на підприємстві призовників і військовозобов'язаних станом на 1-ше число поточного року. Якщо кількість таких працюючих:

- менше 500 чоловік, то вести військовий облік буде посадова особа кадрового підрозділу. Причому за це їй установлюється доплата в розмірі до 50% посадового окладу;

- від 500 до 2000 – буде один відповідальний;

- від 2000 до 4000 – два відповідальних;

- від 4000 до 7000 – три відповідальних, а на кожні наступні 3000 призовників і військовозобов'язаних по одному відповідальному додатково [3].

Обов'язки підприємства у сфері військового обліку зображені на рис. 1.

Персональний облік військовозобов'язаних і призовників на підприємстві здійснюється бухгалтером або працівником кадрової служби в особових картках працівників типової форми № П-2, яка затверджена Наказом № 495, у розд. II «Дані про військовий облік» [5]. Відомості в цей розділ заносяться на підставі записів у військово-облікових документах працівників (військового квитка, тимчасового посвідчення, посвідчення про приписку).

У розд. II «Дані про військовий облік» типової форми № П-2 наводиться інформація про: військовозобов'язаних рядового, сержантського і старшинського складу; офіцерів запасу; призовників.

Особові картки військовозобов'язаних і призовників зберігаються на підприємстві окремо від карток, які ведуться на всіх інших працівників підприємства. Такі особові картки зберігаються в алфавітному порядку за такими групами:

– перша група – військовозобов'язані офіцерського складу;

– друга група – військовозобов'язані рядового, сержантського і старшинського складу;

– третя – жінки-військовозобов'язані;

– четверта – призовники.

У кожній групі слід окремо виділити особові картки військовозобов'язаних, заброньованих за підприємством. Особові картки військовозобов'язаних, знятих з

військового обліку за віком або станом здоров'я, повинні зберігатися в окремій картотеці.

Рисунок 1. Обов'язки підприємства у сфері військового обліку*

*Джерело: узагальнено автором на основі [2]

Підприємство повинне:

- щомісяця до 5-го числа повідомляти військкомат про зміни сімейного стану, місця проживання, освіти, місця роботи та посади працюючих на підприємстві призовників і військовозобов'язаних;

- щорічно не пізніше 1 грудня складати і подавати у військкомат списки працівників, які підлягають приписці до призовної дільниці;

- протягом 7 днів інформувати відповідний військкомат про: призначення, переміщення та звільнення осіб, відповідальних за організацію військового обліку на підприємстві; прийнятих або звільнених призовників і військовозобов'язаних [3].

Із нововведень, які будуть діяти у 2022 році в частині військового обліку - це взяття на облік жінок у відповідності до Наказу Міністерства оборони України від 11.10.2021 р. № 313 "Про затвердження Переліку спеціальностей та/або професій, споріднених з відповідними військово-обліковими спеціальностями, після одержання яких жінки беруться на військовий облік військовозобов'язаних" [4]. Для взяття на військовий облік жінки повинні самостійно відвідати територіальний центр за місцем своєї реєстрації. Алгоритм взяття на облік жінок нічим не відрізнятиметься від того, що діє сьогодні для чоловіків. До 31 грудня 2022 року не застосовуватимуться штрафи ні стосовно жінок, які не стали на військовий облік, ні стосовно керівників підприємств, на яких ці жінки працюють.

Розглянувши особливості організації військового обліку на підприємстві варто зосередити увагу на відповідальності за порушення чинного законодавства в частині оборони та мобілізаційної підготовки. На сьогодні діє адміністративна відповідальність до посадових осіб підприємства у разі ухилення від військового обліку зобов'язаних працівників. Розмір штрафу встановлено від 200 до 300 НМДГ (від 3400 до 5100 грн), а за повторне протягом року порушення, за яке особа вже піддавалася адміністративному стягненню штраф застосовується у розмірі від 300 до 500 НМДГ (від 5100 до 8500 грн) [1].

Отже ведення військового обліку на підприємстві - це обов'язок підприємства, за невиконання якого посадові особи підприємства можуть бути притягнуті до адміністративної відповідальності.

Список використаних джерел:

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-Х. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text> (Звернення станом на 01.02.2022).
2. Закон України «Про військовий обов'язок і військову службу» від 25.03.1992 р. № 2232-ХІІ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12#Text> (Звернення станом на 01.02.2022).
3. Порядок організації та ведення військового обліку призовників і військовозобов'язаних, затверджений постановою КМУ від 07.12.2016 р. № 921. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/921-2016-%D0%BF#Text> (Звернення станом на 01.02.2022).
4. Про затвердження Переліку спеціальностей та/або професій, споріднених з відповідними військово-обліковими спеціальностями, після одержання яких жінки беруться на військовий облік військовозобов'язаних: Наказ Міністерства оборони України від 11.10.2021 № 313 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1566-21#Text> (Звернення станом на 01.02.2022).
5. Наказ Держкомстату України, Міноборони України від 25.12.2009 р. № 495/656 «Про затвердження типової форми первинного обліку № П-2 «Особова картка працівника». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0495202-09#Text> (Звернення станом на 01.02.2022).